

DENET DUYURU

Duyuru Tarihi : 14.01.2013
Duyuru No : 2013/007
Yayımlandığı Yer : DÜNYA GAZETESİ-12.01.2013

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

MUHASEBECİLERİN İŞ YÜKÜNÜ GEREKSİZ ve BÜYÜK ÖLÇÜDE ARTIRAN YENİ TEBLİĞ

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

1. SORUN :

Bilindiği üzere, 19 Aralık 2012 tarihli Resmi Gazete'de Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı tarafından müştereken yayınlanan "TİCARİ DEFTERLERE İLİŞKİN TEBLİĞ" yayım tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu Tebliğ'in 6/e maddesinde ;

Her yevmiye kaydının dayandığı belgelerin

- türü (fatura, fiş, bilet vs.)
- tarihi
- numarası

yevmiye kaydında yer alması gereken bilgiler arasında zikredilmiştir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2011 yılında 5,7 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 135 ülkede bulunan 1.118 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 49.000 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Denet'in müşterilerine özel bir hizmetidir. İzinsiz çoğaltılamaz, iktibas edilemez.

Hernekadar eski Türk Ticaret Kanunu'nun 70 inci maddesinde buna benzer bir hüküm var idi ise de, geçmişte bu hüküm genellikle uygulanmıyordu.

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda paralel bir hükme yer verilmemiş, Kanun'un 64/3 üncü maddesinde ticari defterlerin tutulma şeklinin, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı'nca müştereken çıkarılacak tebliğ ile belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Bu Tebliğ hazırlanırken eski Türk Ticaret Kanunu'nu 70 inci maddesinin neredeyse aynen tekrarlandığı anlaşılmaktadır.

Eskimiş ve yürürlükten kalkmış bir mevzuattaki İŞLEMEYEN, İŞLETİLMESİ ÇOK KÜLFETLİ VE GEREKSİZ OLAN, GÜNÜMÜZ ŞARTLARINA UYMAYAN böyle bir hükmün Tebliğde yer alması doğru olmamıştır ve sorun yaratmıştır.

Örnek vermek gerekirse ;

1.500 personeli olan ve bunlardan 800'üne cep telefonu vermiş olan firmaya, her ay 800 adet telefon faturası gelmektedir.

Yeni Tebliğ, böyle bir kaydın yapılmasında bu 800 adet belgenin türünü (fatura olduğunu) tarihini ve numarasını tek tek yazmayı gerektirmektedir.

Bu durum, örneğimizdeki YEVMİYE KAYDI İÇİN HARCANACAK ZAMANI YÜZLERCE KAT ARTIRACAK ve bu maddenin kağıt üzerinde kapladığı alanı da yine benzer şekilde genişletecek niteliktedir.

Bu hükmü emek ve kağıt israfına sebep olacağı şeklinde yorumlamak eksik kalır. Böyle bir hüküm özellikle evrak hacmi çok yüksek olan firmalarda UYGULANMASI MÜMKÜN OLMAYAN bir hükümdür.

Özellikle belli sayıda müşterinin defterini tutarak geçimini zar zor sağlayabilen muhasebe bürolarının böyle bir yükü kaldırmaları mümkün değildir. Keza, evrak hacmi çok yüksek olan firmalar böylesine zor bir formaliteyi yerine getiremezler.

Her ne kadar aynı Tebliğ'in 21/4 üncü maddesinde, kayıtlar muhasebe fişleri, primanota ve bordro gibi yetkili amirlerin onayını taşıyan mazbut evrak vasıtasıyla yapılıyorsa, işlemlerin bunlara kaydedilmesi DEFTERE İŞLENMESİ HÜKMÜNDEDİR şeklinde bir düzenleme var ise de, bu düzenleme 6/e maddesinin getireceği taşınamaz yükü ortadan kaldırmamaktadır. Söz konusu hükmün tek yararı, belge türü, tarihi ve belge numarası bilgilerinin muhasebe fişinde yer almasının yeterli olması bu bilgilerin resmi deftere taşınmasının gerekmemesi olup, asıl güçlüğü oluşturan, belge cins, tarih ve numarasının tek tek elle bilgisayara girilmesi gereği şeklindeki külfeti ortadan kaldırmamaktadır.

2. CEZA :

Ticari defterlere ilişkin Tebliğ'in 6/e maddesine uymama fiilinin cezalarından biri VUK'nun 352-II/7 maddesi uyarınca ikinci derece usulsüzlük cezasıdır. Çünkü söz konusu maddede Maliye Bakanlığı'nca yapılan düzenlemelere uyulmamış olması bu cezayı gerektiren kusur olarak tanımlanmış olup, bahsi geçen Tebliği çıkaranlardan biri de Maliye Bakanlığı olduğuna göre 6/e maddesine uymama hali bir usulsüzlük fiili olup, cezası da TESPİT BAŞINA BİR KERE 2. Derece USULSÜZLÜK CEZASIDIR.

Tebliğ'i çıkaranlardan birinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olması, Tebliğ'in 6/e maddesine uymama halinde Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan cezaların ortaya çıkma ihtimalini beraberinde getirmektedir. Yeni TTK'nun 65/2 nci maddesi *"defterlere yazımlar ve diğer gerekli kayıtlar, eksiksiz, doğru, zamanında ve düzenli olarak yapılır"* hükmünü içermektedir. Aynı Kanunun 562/1-d maddesine göre, *"65 inci maddeye uygun olarak defterlerini tutmayanlar"* hakkında 4.000 TL idari para cezası uygulanacağı belirtilmektedir. Tebliğ'in 6/e maddesine uyulmaması halinde böyle bir ceza riski ortaya çıkacak olmakla beraber bu cezanın gerçekleşme ihtimali yok denecek kadar zayıftır.

Görüldüğü gibi, Tebliğ'in 6/e maddesine uymama fiili ile ilişkilendirilebilen iki adet ceza hükmü vardır. Bu durum genel hukuk ilkeleri açısından tartışmaya açıktır.

Tebliğ'i çıkaranlardan biri de Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olduğu için, yevmiye kaydında (veya mahsup fişinde) ilgili belgenin cinsi, tarihi ve numarası yazılı olmadığı durumda, ticari defterlerin sahibi lehine delil teşkil etme niteliğinin zedelenebileceği düşüncesi akla gelmektedir. Uygulamada ticari defterlerdeki usul eksiklikleri tek başına defter sahibini mağdur etmemekte, bu defterin sahibi, belgeye dayanarak ve sair delillerle iddiasını ispatlayabilir durumda ise defterinin tasdikinde veya kayıtlarında görülen usulsüzlükler defter sahibini mağdur etmemektedir.

3. ÇÖZÜM :

Bu sorun için öngördüğümüz ÇÖZÜM, TİCARİ DEFTERLERE İLİŞKİN TEBLİĞ'İN 6/e MADDESİNİN YENİ BİR TEBLİĞ İLE YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASIDIR.

Çünkü bir yevmiye maddesi, ekinde ibraz olunan dayanak belgelerin varlığı halinde hüküm ifade eder.

Belgeye dayanması gerektiği halde belgesi ibraz olunamayan muhasebe kaydı zaten anlam taşımaz.

Muhasebe kayıtları genellikle dayandığı belgeler ile birlikte ibraz olunduğuna ve bu ibraz sonucunda ilgili belgenin cinsinin, tarihinin ve numarasının görülebileceği dikkate alındığında bu bilgilerin ayrıca yevmiye maddesine yazılması külfeti getirilmesinin isabetli olmadığı açıktır.

Bu nedenle yüzbinlerce muhasebe çalışanını ve yine yüzbinlerce firmayı böylesine gereksiz ve ağır bir formaliteye mecbur eden sözkonusu hükmü anlamlı bulamıyoruz ve bahsi geçen Tebliğin 6/e maddesinin yürürlükten kaldırılmasını öneriyoruz.